

PROGRAMMA

I. V. M. DE INGEBRUIKNAME VAN HET
OVERGEPLAATSTE EN AANGEPASTE FLAES-ORGEL
IN DE CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK
TE MEPPEL

1 WILKOMSTWOORD

- 2 UITEENZETTING over de historie van het orgel door de heer G. Hovius
- 3 UITEENZETTING over de overplaatsing en aanpassing van het orgel door Mense Ruiters Orgelmakers
- 4 BESPELING van het orgel door onze adviseur Nico Verrips

- 1 Prelodium en Fuga F-Dur
(no. 4 van de acht kleine preludia en fugae) Joh. Seb. Bach 1685-1750
- 2 Prelodium en Fuga G-Dur
Felix Mendelssohn-Bartholdy 1809-1847
- 3 Twee koraalvoorspelen:
a "Jesus, meine Zuversicht"
b "Seelenbräutigam" Max Reger 1873-1916
- 4 a Rondo Capriccio
b Variaties over Gezang 217:
"Jesus leeft en ik met Hem" Nico Verrips 1929
- 5 Marche Louis J.A. Lefebure-Wely
1817-1869
- 6 5 Versetti Concertati Guiseppe Garardeschi
1789-1852
- 7 "Nun bitten wir den heiligen Geist" Joh. Gottfr. Walther
1684-1748
- 8 Prelodium en Fuga G-Dur
(no. 5 uit de acht kleine preludia en fugae) Joh. Seb. Bach

Na de inspelings is er gelegenheid tot het drinken van een kopje koffie en het bezichtigen en bespelen van het orgel

Iets over de historie

Het orgel in de Christelijke Gereformeerde Kerk te Meppel werd in 1874 door de amsterdamsche orgelbouwer P. Flaes, een leerling van Bätz, gebouwd voor de Engelse Kerk op het Begijnhof. Het verving een in 1753 door de beroemde Christiaan Müller gemaakt instrument, waarvan het front nog aanwezig was.

Zelfs toen er in 1907 een echt engels orgel komen moest, handhaafden Ingram & Company uit Edinburgh het oude front. Zo kwam het dat het orgel van Flaes, zonder voorkant, in handen viel van orgelmaker G. Knoppers.

Deze voorzag het van een bestaand front en verkocht het geheel aan de Christelijke Gereformeerde Kerk van Amsterdam (Lauriergracht).

In gebruik genomen in augustus 1907 had het orgel toen reeds niet meer de oorspronkelijke Flaes-dispositie. Pneumatisch functionerende wijzigingen voor de Trompet 8 en Bourdon 16 moesten een vrij pedaal van 2 stemmen suggereren.

Latere veranderingen door N.A. van Dam uit Utrecht in 1927 en 1943 brachten een geheel nieuwe Trompet, een Cornet 5 sterk, de oude Quintadeen 8 en een Octaafbas 8 op pneumatiek. Een Violon 8, Salicional 8 en Voix Céleste 8 reduceerden de sfeer van Flaes tot een minimum.

Vele gebreken aan laden en mechaniek maakten een nieuwe restauratie noodzakelijk.

De in 1962 door orgelbouwer G.A.C. de Graaf uitgevoerde restauratie was in ieder opzicht radicaal. Alle pneumatiek verdween. De sleepladen werden ge-

scheiden en boven elkaar geplaatst. Er werd een nieuwe sleeplade voor het pedaal gemaakt en 4 geheel nieuwe registers. Bovendien werd de speeltafel van opzij naar midden-onder verplaatst. Een geheel nieuwe toetstraktuur en windvoorziening garandeerden een technische volwaardigheid.

Helaas moest deze kerk in het centrum van Amsterdam gesloten worden en werd het orgel aan de Chr. Ger. Kerk van Meppel verkocht.

In september 1987 werd een aanvang met de overplaatsing gemaakt, door Mense Ruiters Orgelmakers, Zuidwolde.

In verband met de hoogte van de gaanderij werd de speeltafel verplaatst naar de zijkant van het orgel, waar het zich oorspronkelijk ook bevond.

De kas werd op het front na geheel nieuw gemaakt, zodat ook de pedaalplade binnen de kas gebracht kon worden.

Het orgel is voorzien van een nieuw pedaal-klavier met bijpassende orgelbank. De aanwezige sleepafdichtingen voor hoofd- en bovenwerk zijn vervangen door nieuwe, gemaakt van geweven viltringen. Tevens werden er voor hoofd- en bovenwerk nieuwe walsramen gemaakt en voor het pedaal een geheel nieuwe mechaniek. Nieuwe registerplaatjes werden aangebracht. De balustrade werd aangepast qua hoogte en vormgeving. De kleur van het orgel is aangepast aan de omgeving waarin het nu staat. De scherp van het bovenwerk is vervallen. Deze plaats blijft gereserveerd.

De bestaande zinken prestant werd vervangen door een tinnen prestant en in het front voorzien van bladgoud.

ORGEL IN DE CHR. GER. KERK TE MEPPEL

Orgelbouwer: P. Flaes – 1874 te Amsterdam

Overplaatsing en aanpassing: 1988 Mense Ruiter Orgelmakers, Zuidwolde

DISPOSITIE VAN HET ORGEL

Hoofdwerk

Prestant 8' (1874/1988)
Octaaf 4' (1874)
Octaaf 2' (1874)
Quint 3' (1874)
Mixtuur 3 sterk (1962)
Roerfluit 8' (1874)
Gamba 8' (1874)
Fluit 4' (1874)
Terts 1³/₅ (1874)
Trompet 8' (± 1900)

Bovenwerk

Quintadena 8' (1874)
Holpijp 8' (1874)
Roerfluit 4' (1874)
Gemshoorn 2' (1962)
1 gereserveerd

Pedaal

Bourdon 16' (1874)
Octaaf 8' (1907)
Fluit 4' (1874)
Fagot 16' (1962)

Koppelingen

Manuaal I + II
Pedaal + I
Pedaal + II

Tremulant op Hoofdwerk
Tremulant op Bovenwerk

